

נשא (314)

וּנְזַרְעָה זָרַע". ונראה על פי מה שכתבו המפרשים שמחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, ומחשבה טובה כן מצרפה למעשה (קידושין מ.), כי האדם קרוץ מחומר ועלול לחטא מאחר שיצרו תוקפו, ולכן אם אחר שחשב מחשבת חטא כבש את יצרו ולא חטא, שוב אין נחשב לו לחטא. ולעומת זה אם על כל פנים חשב כבר מחשבת מצוה, אלא שמנע ממנו יצרו מלקיימה, הרי זה מצטרפת למעשה. וכמו כן בעניננו. אשה זו שהיתה כבר קרובה לחטא, מאחר שנסתרה, ואף על פי כן כבשה את יצרה ולא חטאה מגיע לה שכר גדול.

ספר "עלים לתרופה"

אִישׁ אוֹ אִשָּׁה פִּי יִפְלֵא (ו.ב)

לכאורה, היה על הכתוב להביא בפשטות את דינו של הנזיר, ומה באה התורה ללמדנו בפתחת את הפרשה כסיפור דברים: "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה פִּי יִפְלֵא לְנֶזֶר נָזִיר לְהַזִּיר לָהּ". ברם, לאחר שהבדיל הקב"ה את שבט לוי, ומהם את הכהנים זרע אהרן, ומתוכן כהן גדול, עלולה להתגב לבבו של האדם מישראל מחשבה כי הקדושה היא דבר נולד ואינו תלויה ביד האדם ובבחירתו החופשית. לפיכך באה התורה ומלמדתנו כי לא כן הדבר, אלא ביד כל אדם מישראל, איש או אשה, לפרוש ולהתגבר מענייני העולם הזה ולקדש עצמו בקדושה עליונה, עד כי "קדוש יהיה", ואסור בטומאת מת ככהן גדול.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

וַיֵּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם (ו.כ)

מקור מענין לברכת ה'שלום' מביא הבן איש חי מבגדד האומר כי יהודי שפגש בחברו רוצה היה לברכו בברכת כהנים, אלא שהברכה ארוכה מדי בכדי לאמרה בכל פגישה ברחוב, משום כך, מושיט היהודי את ידו באצבעות כף היד יש ארבעה עשר פרקים כנגד ארבע עשרה המילים הראשונות של ברכת כהנים. והואיל ובברכת כהנים יש חמש עשרה מילים, מוסיפים בעל פה את המילה האחרונה 'שלום'.

ספר "ומתוק האור"

יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ (ו.כ)

בגמרא (ברכות כ:): שאלו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבונו של עולם, כתבת בתורתך: "הקל הגדול אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד", ואתה נושא פנים לישראל, שנאמר: "יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ". אמר להם: ואיך לא אשא להם פנים? שאני כתבתי בתורתך: "ואכלת ושבעת וברכת", והם מדקדקים על עצמם לברך עד כזית ועד כביצה (ואפילו לא שבעו מן האוכל). ויש להבין מה היא תשובתו של הקב"ה, אם ישראל מברכים על מה שלא

וְאִישׁ אֶת קְדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֶשֶׁר יִתֵּן לִפְהֵן לוֹ יִהְיֶה (ה.ה) מה ענין זה לפרשת גזל? ברם, אנשים שוטים סוברים כי הממון המונח בקופתם שלהם הוא, ואילו הממון שהם נותנים אינו עוד שלהם, ועל כן שואפים הם למלא את אוצרותיהם בממון זרים. ואולם, באמת הדברים הפוכים, דוקא הממון הניתן למטרות קדושות "אִישׁ אֶת קְדָשָׁיו", והניתן לכהנים ולתלמידי חכמים, "אֶשֶׁר יִתֵּן לִפְהֵן", הוא הוא אשר נשאר קנינו של האדם לצמיתות "לוֹ יִהְיֶה", ואילו זה שהוא צובר בקופתו, מכל שכן ממון זרים, אינו שלו כלל ועיקר. תוך הרף עין עלול כל הונו להינדף כעשן.

ספר "מענינה של תורה"

אִישׁ אִישׁ פִּי תִשָּׁטֵה אֶשְׁתּוֹ (ה. יב)

מה כתוב למעלה מן הענין: "איש את קדשיו לו יהיו". אם אתה מעכב מתנות הכהן חייך שתצטרך לבוא אצלו להביא לו את הסוטה (רש"י). וצריך להבין היטב מה שייכות בין עיכוב המעשרות לכהן ובין הסוטה, מהי מידה כנגד מידה? ביאור נחמד על כך כתב ה"חתם סופר": אמנם מצינו בגמרא שתי עצות כיצד להגיע לידי עשירות: א) "עשר תעשר", עשר כדי שתתעשר (שבת קיט. ב) אוקירו לנשייכו כדי דתתערתו (ב"מ נט.). דכבדו את נשותיכם בבגדים נאים כדי שתתעשרו. והנה יכול האדם לומר: לשם מה אפריש מעשרות כדי להתעשר. הרי אוכל להוציא כסף עבור מלבושי אשתי וכך לפחות אני אהנה מכספי. על אדם זה נאמר: אם אתה מעכב מתנות הכהן, את המעשרות, משום שאתה נותן את ממונך רק עבור מלבושי אשתך, חייך שתצטרך לבא אצלו להביא את הסוטה. שכן אשה שמתכבדת מדאי במלבושים ותכשיטים נאים עלולה להגיע לידי קלקול גדול.

ספר "להתעורר באהבתך"

וְהִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה אֶת מֵי הַמַּאֲרִים (ה. כד)

לכאורה יש לשאול, למה הסוטה אינה מברכת על שתיית המים (ברכת המצות או ברכת הנהנין)? יש לומר: כי הלא מצד ברכת הנהנין, ודאי שלא תברך, כי הכהן נתן דבר מר לתוך המים, ואינו ראוי לשתיית אדם. ומצד ברכת המצוות, אם היא טמאה היא תענש ואין מברכין על העונש, ואם יודעת ברור שהיא טהורה גם לא תברך, שכלל בידינו: כל דבר שתחילת ענינו בעבירה אין מברכים עליו. רב חיים קניבסקי זצ"ל בספרו "שבענו מטובך"

וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וְטָהְרָה הָיָה וְנִקְטָהּ וְנִזְרְעָה זָרַע (ה. ח)

צריך להבין הלא נסתרה אשה זו ועברה על איסור יחוד דאשת איש, ולמה אם כן מגיע לה עוד שכר "וְנִקְטָהּ"

הלכה: עניית ברכו למי שעדיין לא התפלל מנחה בשו"ע (סי' רס"ג סט"ו) פסק שאם אמר 'ברכו' של ערבית, שוב אינו יכול להתפלל מנחה של חול משום 'תרת' דסתר', אלא יתפלל ערבית שתיים. ודנו הפוסקים אם מכוון שלא לקבל שבת בענייתו, האם יכול להתפלל מנחה, ופוסקים רבים הכריעו שאין לענות 'ברכו' ואם ענה, שוב לא יוכל להתפלל של חול. ואין הבדל אם ה'ברכו' הוא של תחילת ערבית או בסופה, שהרי מה שאומרים בסוף התפילה הוא לאותם שהפסידו את אמירת ה'ברכו' בתחילת התפילה.

ספר "הלכות שבת" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: גמילות חסדים, גמול עצמך מלבקש חסדים
ספר "שמחלה"

חקירה: שיעבוד נכסים
 השיעבוד על החפץ גורם לזכות לגבות אותו, או שזכות הגביה גורמת לשיעבוד (המידות לחקר א-כד)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: תחבולה מחוכמת
 מחבר הדפיס חומש עם פירוש משלו והביא את חיבורו לפני רב ידוע, כדי לבקש ממנו הסכמה. הציץ הרב בחיבורו וראה שאין בו אלא בורות ופיטפוטי הבל. העמיד פנים של התפעלות ואמר כשח אל עצמו: הא! איזה חכמה! איזה המצאה! איזה רעיון חריף! התמוגג המחבר מרוב נחת ואמר בנעימה ענוותנית: עד כדי כך? אכן, השיב הרב, רעיון מחוכם הוא, שהדפסת את פירושו יחד עם החומש, כי מעתה אי אפשר להשליכו לאשפה.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, סשא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו? בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יזות בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צירלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזיזה, לינה רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

נצטוו, יקבלו על כך שכר מיוחד, ועל עוונותיהם יקבלו חלילה את העונש המגיע. אבל מדוע לשאת להם פנים עבור זה, האם חסרות דוגמאות של הידור במצוות, ומדוע נקט דוקא ברכת המזון? יש לומר: שדרך האדם המקבל מתנה מועטת מהמלך, לייקר אותה מאוד מחמת חשיבות הנותן, לפיכך מברכים ברכת המזון אף על הכזית אוכל, משום שזו מתנתו של הקב"ה, ואנו מוקירים כל מתנה שלו, ואם אנו מחשבים גם מתנה קטנה של הקב"ה מחמת חשיבות הנותן, מחשיב גם הקב"ה כל מצוה קטנה שלנו מחמת חביבותינו, מידה כנגד מידה, ונושא לנו פנים עבורה.

ספר "מעין השבוע"

פיוט השני הקריב נתנאל פן צוער נשיא יושב שר (ז. יח)
 יש לתמוה, מה באה התורה ללמדנו במה שפירטה באריכות את קרבנות הנשיאים, בעוד שבפרשיות אחרות שיש בהן דינים חמורים, קיצרה התורה? ביאר בזה

הרמב"ן, דהקב"ה חולק כבוד ליראיו, כמו שנאמר (שמואל ב. ל): **"כי מכבדי אנכד"**. והנה הנשיאים כולם, יום אחד הביאו הקרבן הזה שהסכימו עליו יחד, ואי אפשר שלא יהיה אחד קודם לחברו. אבל רצה להזכירם בשמם ובפירוט קרבנותיהם ולהזכיר יומו של כל אחד ואחד, לא שיזכיר ויכבד הראשון, זה קרבן נחשון בן עמינדב, ויאמר וכן הקריבו הנשיאים איש איש יומו, כי יהיה זה קיצור בכבוד האחרים. אמר על זה הרב שך זצ"ל, הלימוד שמלמדת אותנו התורה כאן הוא, חשיבות הזהירות בכבוד האדם, והוא הלימוד החשוב ביותר, למענו מאריכה התורה בלשונה וחוזרת שתיים עשרה פעמים על פירוט הקרבן, כדי לחזור ולשנן באזנינו, עד כמה חשובה לפני הקב"ה השמירה על כבוד של הזולת.

ספר "להתענג בתענוגים"

וקבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו (ז. ט)

'מדבר', כמו מתדבר... מדבר בינו לבין עצמו ומשה שומע מאליו (רש"י). הוסיף וכתב הספורנו: **'מדבר'**, בינו לבין עצמו... ובהשכילו את עצמו ובה יידע וייטב לזולתו בנדיבות השפעה שאין בה כיליות ויראה פעולה במתפעל. דברים אלו מרעישים את הלב ואת הנשמה. אין לנו מושג כלל איך מצטיירים הדברים, שהרי לית מחשבה תפיסה ביה כלל. הדברים סתומים וחתומים, ואלמלא נכתבו במפורש לא היינו רשאים לדורשם. אלא עתה לאחר שנדרשו על ידי רש"י הקדוש ורבינו עובדיה הספורנו, אין לנו אלא ללמוד מכך את המוסר והלקח הנוגע אלינו. צא ולמד, אין האב והמורה מסוגלים להקנות לבניהם ולתלמידיהם דברי תורה וארחות חיים אלא רק כשדואגים לקנותם תחילה בעצמם. רק אז יעשו הדברים רושם גם על שומעיהם ויקלטו בנפשם.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

